

Kyrksläotts kommuns program för integrationsfrämjande åren 2014-2016

Innehåll

1.	Utlänningar som bor i Finland	4
2.	Lagstiftning och avtal.....	5
2.1	Lagen om främjande av integration 1386/31.12.2010	6
2.2	Lagen om likabehandling	6
3.	Ersättning av kostnader	7
4.	Myndigheternas uppgifter på lokal nivå	8
5.	Definition av begrepp som gäller invandring	8
6.	Kyrksläotts invandrabefolkning	10
7.	Kyrkslätt som mottagare av flyktingar.....	11
8.	Kommunen som organisatör av tjänster	12
8.1	Bildningsväsendets tjänster	13
8.1.1	Utbildningsväsendet.....	13
8.1.2	Medborgarinstitutet i Kyrkslätt.....	17
8.1.3	Dagvård	18
8.1.3.1	Dagvårdens talterapi	19
8.1.3.2	Psykologen inom småbarnsfostran	20
8.1.4	Ungdomstjänster	20
8.1.5	Kulturtjänster	20
8.1.6	Biblioteket	21
8.2	Vård- och omsorgsväsendets tjänster	21
8.2.1	Vuxensocialarbete, socialarbete bland invandrare	21
8.2.2	Barn- och familjesocialarbete (barnskydd)	22
8.2.3	Barnrättsliga frågor.....	22
8.2.4	Hemservice för barnfamiljer	22
8.2.5	Skuldrådgivning.....	23
8.2.6	Sysselsättningsenheten Toimari	23
8.2.7	Mentalvårdstjänster	23
8.2.8	Missbrukarvård.....	25
8.2.9	Handikappservice	25
8.2.2010.	Fysioterapi, talterapi och ergoterapi	26
8.2.2011.	Hälsosocialarbetets tjänster	27
8.2.2012.	Rådgivningsverksamhet	27
8.2.13	Skol- och studenthälsovård	27
8.2.14	Läkar- och skötarmottagningar	28
8.2.15	Hälsorådgivningstjänster	28
8.2.16	Munhälsovård.....	28
8.2.17	Service för äldre	28
9.	Församlingar och religiösa samfund i Kyrkslätt	30
9.1	Kyrksläotts evangelisk-lutherska församling.....	30
9.2	Kyrksläotts svenska församling- Kirkkonummen ruotsalainen seurakunta	32
9.3	Kyrksläotts pingstförsamling	32
9.4	Pokrovan veljestö ry.	32
10.	Tjänsternas omfattning och utvecklingsåtgärder	32

Inledning

Kommunen bör göra upp ett program för integrationsfrämjande och stärkande av branschövergripande samarbete, som godkänns i kommunfullmäktige och som revideras minst en gång vart fjärde år. Programmet tas i beaktande vid uppgörandet av kommunens budget och ekonomiplan.

Kyrksläotts första program för integrationsfrämjande gjordes år 2000. Verksamhetsmiljön har under de senaste 14 åren hunnit ändra avsevärt. Kyrksläotts befolkning har på 2000-talet ökat med ca 1 000 invånare i året. För närvarande har ca 3,1 % av befolkningen utländsk bakgrund. De har kommit till kommunen genom arbete eller äktenskap, de är flyktingar, EU-medborgare eller återflyttare. Invandrarna är en mycket heterogen grupp och olika beredskap och servicebehov som anknyter till integrationen av olika invandrargrupper avviker mycket kraftigt från varandra.

Kyrksläotts kommun- och servicestrategis vision 2016 är nästan lämplig också som visioner för invandrararbetet. "Kyrkslätt, som ligger nära huvudstaden, är en trygg kommun med mångsidig natur och goda tjänster. Vi bygger en framtid med kunniga kommuninvånare och en företagsverksamhet i utveckling samt genom samarbete." Kärnan av det nya programmet för integrationsfrämjande är sysselsättning, delaktighet, integrering och integration. I programmet betonas samarbetet mellan olika myndigheter för att utveckla tjänsterna så att de motsvarar invandrarnas behov.

Arbets- och näringsbyrån, Folkpensionsanstalten och andra myndigheter på kommunens område ska inom sitt eget ansvarsområde på kommunens initiativ delta i utarbetandet och genomförandet av programmet och i uppföljningen av dess verkställighet. Lokala invandrar-, frivillig-, arbetstagar- och arbetsgivarorganisationer och religiösa samfund kan i behövlig omfattning delta i utarbetandet och genomförandet av programmet samt i uppföljningen av dess verkställighet (Lagen om främjande av integration 2010, 32 §).

I Kyrkslätt inrättades våren 2011 en tväradministrativ arbetsgrupp för att bereda kommunens program för integrationsfrämjande. Chefen för socialarbete Sirkku Pekkarinen-Keto valdes till ordförande för arbetsgruppen. Medlemmar i gruppen var:

- Anna-Lotta Aaltonen, vik. avdelningsskötare, hälsovårdstjänsterna
- Pia Hosio, diakon, Kyrksläotts finska församling
- Jaana Himilä, Folkpensionsanstalten
- Anna Lyytikäinen, rektor, medborgarinstitutet
- Antti Manninen, arbetskraftsrådgivare, arbets- och näringsbyrån i Esbo
- Jukka Pietinen, utbildningsdirektör
- Ulla Railio, chef, Sysselsättningsenheten Toimari
- Seppo Savikuja, ungdomsdirektör
- Sauli Soini, socialhandledare, socialtjänsterna
- Johanna Stenqvist, vik. ledande överläkare, hälsovårdstjänsterna
- Vera Mustonen-Valtonen, vik. socialarbetare, socialtjänsterna, fr.o.m. 7.10.2011
socialarbetare Kirsi Vuori-Tuompo
- Elina Utriainen, daghemsföreståndare, Finnsbackan päiväkoti

Arbetsgruppen sammanträdde sammanlagt 4 gånger. 19.4, 4.8, 3.10.2011 och 27.1.2012. Vid arbetsgruppens sammanträden hölls två introduktioner av sakkunniga: 4.8.2011 invandrarkoordinator Börje Mattsson från Raseborgs stad och 3.10.2011 enhetschef Maria Suominen från arbetskraftscentret i Esbo.

1. Utlänningar som bor i Finland

Helhetsansvaret för genomförandet av invandrapolitik och för utvecklingen av utlänningslagen och medborgarskapslagen hör till inrikesministeriet. Riktlinjer och beslut som gäller invandrapolitik bereds i samarbete med övriga myndigheter som handhar invandringsfrågor så som arbetsministeriet och utrikesministeriet. Inrikesministeriet har inom utlänningsförvaltningen en central ställning i frågor som gäller invandring, vistelse i landet, avlägsnande ur landet och internationellt beskydd. Utvecklingen av lagstiftningen för utlänningar och medborgarskap och beredning av till dem hörande politik hör till inrikesministeriet.

Inrikesministeriets utlänningsavdelning svarar för frågor som gäller invandring, flyktingskap och asyl samt finskt medborgarskap. Den stöder det politiska beslutsfattandet genom att ta

hand om författningsberedningen och genom att sköta internationella relationer i Europeiska unionen och internationella organisationer. Utlänningsavdelningen deltar i de EU:s kommittéer och arbetsgrupper där man bereder och utvecklar EU:s gemensamma lagstiftning och politik i invandringsfrågor.

Utlänningsbyrån som arbetar under handledning av utlänningsavdelningen avgör enskilda utlänningars uppehållstillståndsärenden och asylansökningar, beslutar om beviljande av finskt medborgarskap och avvisning eller utvisning av utlänning. Dessutom samlar Utlänningsbyrån in statistiska uppgifter om utlänningar vid sidan av statistikcentralen och befolkningsregistercentralen.

Inom förvaltningen av inrikesärenden handhar även gränsbevakningsväsendet och polisen invandringsärenden. På arbetsministeriets ansvar är att främja invandrarnas integration i samhället och sysselsättningen av dem, mottagning av asylsökande och användning av utländska arbetskraft.

Utrikesministeriet ansvarar för visumpolitiken. Finlands beskickningar utomlands beviljar visum och tar emot anmälningar om medborgarskap samt ansökningar om asyl.

2. Lagstiftning och avtal

Utlänningslagen och de internationella avtal som Finland ingått reglerar utlänningars ankomst till ett land, beviljande av uppehålls- och arbetstillstånd och avresa från landet. De viktigaste avtalen som binder Finland är deklarationen om mänskliga rättigheter, FN:s konvention angående flyktingars rättsliga ställning från 1951 och dess tilläggsprotokoll från 1967. Av invandrare fordras uppehållstillstånd och av asylsökande registrering i processen för ansökning om asyl, som förvaltas av inrikesministeriet.

Invandrarnas rätt till tjänster och förmåner i det finska samhället bestäms på basis av det beviljade uppehållstillståndet. Centrala lagar med tanke på rättigheterna är lagen om främjande av invandrares integration samt mottagande av asylsökande, lagen om hemkommun, social- och hälsovårdslagstiftningen, särskilt socialvårdslagen och lagen om utkomstöd.

Flyktingar, asylsökande och i någon mån även återflyttare hör till den invandrarbefolkning som utöver ovan nämnda lagar även omfattas av speciallagstiftning och statsrådets beslut. Varje myndighet i kommunen ansvarar dock på sitt område även för deras tjänster.

2.1 Lagen om främjande av integration 1386/31.12.2010

Den nya lagen om integrationsfrämjande trädde i kraft 1.9.2011. Målet med lagen om integrationsfrämjande är att stöda invandrarnas aktiva delaktighet i det finländska samhället och främja integrationen av dem. Med den nya lagen vill man särskilt förbättra handledningen i början av integrationen. Den som flyttar till Finland har möjlighet till integrationstjänster och -rådgivning. I samband med beviljandet av uppehållstillstånd eller registrering av uppehållsrätt ges alla information om det finska samhället, arbetslivet och medborgarnas rättigheter och skyldigheter.

Utgångspunkten för den nya lagen om integrationsfrämjande är att svara på förändringarna som skett inom invandringen de senaste åren. Lagens utgångspunkt har tidigare varit flyktingar och personer som kommer till Finland som återflyttare, men nuförtiden flyttar man till Finland av många olika orsaker och i den nya lagen om integrationsfrämjande beaktas flyttare i alla åldrar och med olika bakgrund. I integrationspolitiken betonas i fortsättningen speciellt åtgärder med vilka man stöder integrationen av familjer, barn och unga.

Målet gällande vuxna är att förbättra sysselsättningen. Hänvisningen till den öppna arbetsmarknaden förbättras genom tjänster i början av integrationen så som genom en inledande kartläggning som erbjuds alla och genom en integrationsplan och -utbildning som grundar sig på den. I den inledande kartläggningen utvärderas personens beredskap för sysselsättning, studier och annan integration samt behovet av andra åtgärder som främjar integrationen. Efter detta vägleds personen till åtgärder utgående från behov. Integrationsfrågorna övergick från och med 1.1.2012 från inrikesministeriet till arbets- och näringsministeriet.

2.2 Lagen om likabehandling

Lagen om likabehandling (21/2004) trädde i kraft 20 januari 2004. Syftet med lagen om likabehandling är att främja och trygga förverkligandet av likabehandling samt effektivisera rättsskyddet för den som råkat ut för diskriminering i diskrimineringsituationer som omfattas av lagens tillämpningsområde. Lagen tillämpas både i offentlig och i privat verksamhet, då det är fråga om anställningsgrunder, arbetsförhållanden eller arbetsvillkor, personalutbildning eller tillgång på utbildning. Lagen tillämpas också i diskriminering på grund av etniskt ursprung då det är fråga om: social- och hälsovårdstjänster; socialskyddsförmåner eller andra stöd som beviljas på sociala grunder, rabatter eller förmåner eller allmänt tillgängliga bostäder, annan lös eller fast egendom eller erbjudande av tjänster för allmänheten med undantag av rättsliga åtgärder som omfattas av privat- eller familjelivet.

Enligt 4 § i lagen om likabehandling är det myndigheternas skyldighet att främja likabehandling. Myndigheterna ska i all sin verksamhet målmedvetet och systematiskt främja likabehandling samt etablera sådan förvaltningssed och sådana verksamhetsätt som säkerställer att likabehandling främjas när ärenden bereds och beslut fattas. Myndigheterna ska särskilt ändra de omständigheter som förhindrar uppnående av likabehandling. För att främja etnisk likabehandling ska myndigheterna utarbeta en likabehandlingsplan i den omfattning som arten av varje myndighets verksamhet det kräver.

3. Ersättning av kostnader

Enligt 45 § i integrationslagen betalas till kommunen av statens medel en kalkylerad ersättning för anvisandet av personen som avses i 2 § 2 eller 3 mom. till kommunen samt för vägledning, rådgivning och annat ordnande av verksamhet som stöder integration. För en 7 år fylld person som omfattas av ersättningarna är ersättningen 2 300 euro per år och för en person under 7 år 6 845 euro per år.

Ersättningen för en 7 år fylld person betalas från och med dagen efter 7-årsdagen och ersättningen för en person under 7 år betalas till och med slutet av det dygn då personen fyller 7 år. Kalkylerade ersättningar ska i regel användas för ordnande och utveckling av i kommunen program för integrationsfrämjande nämnda åtgärder som främjar och stödjer integration. Med den kalkylerade ersättningen kan man täcka verksamhet som stödjer

integrationen så som social- och hälsovårdstjänster, kultur- och fritidsverksamhet samt tjänster som främjar deltagande.

Kalkylerad ersättning betalas för kvotflyktingar i fyra års tid och för andra flyktingar i tre års tid från och med det datum då för personen, för vilken ersättningen betalas på basis av boende i kommunen, har registrerats en första hemort i befolkningsdatasystemet. Om en person på basis av vars boende i kommunen ersättningen betalas, inte har uppehållstillstånd då denne kommer till landet, och personen då uppehållstillstånd beviljats inte kan få en hemkommun enligt lagen om hemkommun (201/194), betalas ersättningen från och med att han eller hon har beviljats uppehållstillstånd. Kalkylerad ersättning kan inte betalas för en längre tid även om integrationstiden för en person som omfattas av ersättningarna skulle förlängas av myndigheterna.

4. Myndigheternas uppgifter på lokal nivå

Enligt den nya lagen om integrationsfrämjande har olika myndigheter egna uppgifter i stödandet av integration. Kommunens uppgift (30 §) är det allmänna ansvaret och samordningsansvaret i fråga om utveckling, planering och uppföljning. Kommunen ska se till att kommunens tjänster lämpar sig för invandrare och att de ordnas så att de motsvarar behovet. Kommunen ska likväl sörja för att utveckla den egna personalens kunnande gällande integration.

Arbets- och näringsbyråns uppgift (40 §) är att för dem som anmält sig som arbetssökande svara för arbetskraftstjänster som främjar och stödjer sysselsättning och integration och för övriga åtgärder. Arbets- och näringsbyrån ser till att tjänsterna är lämpliga också för invandrare och de är förpliktade till branschövergripande samarbete i främjandet av integration (31 §) (kommunen, arbets- och näringsbyrån, polisen, organisationer och samfund).

5. Definition av begrepp som gäller invandring

Humanitär invandrare

Kvotflykting eller person som fått uppehållstillstånd i Finland genom asylprocess. Också ovan nämnda grupperas familjemedlemmar som genom familjeåterförening beviljats uppehållstillstånd hör till gruppen.

Kvotflykting

Person som UNHCR beviljat flyktingstatus och som beviljats inresetillstånd inom ramen för flyktingkvoten som fastställts i budgeten.

Integrering

Enligt lagen om främjande av invandrares integration samt mottagande av asylsökande innebär integration invandrares individuella utveckling med målet att delta i arbetslivet och samhällets verksamhet och samtidigt bevara sitt eget språk och sin kultur.

Integration

Enligt lagen om främjande av invandrares integration samt mottagande av asylsökande innebär av myndigheterna ordnade åtgärder, resurser och tjänster som främjar och stödjer integration samt beaktande av invandrarnas behov i planeringen och ordnandet av andra tjänster och åtgärder i samhället.

Invandrare

Person som flyttar från ett land till ett annat. Allmänt begrepp som gäller personer som flyttar på vilka grunder som helst.

Person med invandrarbakgrund

Med person med invandrarbakgrund avses i det här programmet en person som är född utomlands och vars föräldrar är födda utomlands.

Kulturell mångfald

Jämlik samexistens mellan grupper som representerar olika kulturell och språklig bakgrund.

Annanspråkig

Person som talar ett annat modersmål är finska, svenska eller samiska.

Återflyttare

I det här programmet avses med återflyttare personer från före detta Sovjetunionens område, så som ingermanfinländare med finsk härkomst.

Flykting

Flykting är en person som får internationellt beskydd utanför sitt eget hemland. Han/hon har varit tvungen att lämna sitt hem och sitt hemland för att han/hon har en motiverad orsak att vara rädd för att bli förföljd. Flyktingen förföljs på grund av sin ras, nationalitet, religion, samhällsgrupp eller politiska åsikt. En flykting är en person som har beviljats asyl på grundval av konventionen angående flyktingars rättsliga ställning eller så har han/hon fått uppehållstillstånd på grund av humanitära skäl.

.

Positiv särbehandling

Enligt lagen om likabehandling avses med positiv särbehandling specialåtgärder vilkas syfte är att uppnå faktisk likabehandling för att förhindra eller lindra olägenheter som beror på diskriminering.

Andra generationens invandrare

I Finland fött barn till invandrare.

Asylsökande

Person som begär skydd eller uppehållsrätt i ett främmande land. Får flyktingstatus om han/hon beviljas asyl. En asylsökande är alltså ännu inte flykting. I samband med asylofförandet undersöks och avgörs också om man kan få uppehållstillstånd på några andra grunder.

6. Kyrksläotts invandrarbefolkning

9.12.2013 bodde i Kyrkslätt 38 166 invånare av vilka 1605 hade något annat än finskt medborgarskap. De största nationalitetsgrupperna har beskrivits i tabellen nedan. I de övriga nationalitetsgrupperna finns 20 eller färre personer. Allt som allt bor det i Kyrkslätt personer med 81 olika nationaliteter som inte är finska medborgare.

Nationalitet	Antal
Finland	36561
Estland	695
Ryssland	163
Storbritannien	64
Sverige	63
Tyskland	42
Kina	38
Irak	36
Thailand	32
Förenta staterna (USA)	29

7. Kyrkslätt som mottagare av flyktingar

Lagen om främjande av integration 1386/2010 trädde i kraft 1.9.2011.

Lagen innehåller bl.a. bestämmelser om ersättningar som staten kan betala kommunerna med stöd av lagen om integrationsfrämjande. Ersättningar betalas till kommunen för personer som nämns i 2 § 2 och 3 mom. i lagen inom ramen för statens budget. Ersättning för kostnaderna förutsätter att kommunen har gjort upp ett i 32 § i lagen om främjande av integration avsett program för integrationsfrämjande och med närings-, trafik- och miljöcentralen (NTM-centralen) ingått ett i 41 § i lagen avsett avtal om anvisande till kommuner och främjande av integration.

NTM-centralen har föreslagit att Kyrksläotts kommun ska ta emot 15 flyktingar per år. Antalet är detsamma som antalet flyktingar som ska tas emot enligt det föregående avtalet från år 1993. Enligt avtalet från 1993 bereder sig kommunen på att årligen ta emot ca 15 flyktingar. Beredningsplanen justeras årligen kommunen och länsstyrelsen emellan i samband med budgeten eller vid behov. Det tidigare avtalet om mottagning av flyktingar har inte helt följts i kommunen utan den föregående med avtalet förenliga gruppen av flyktingar togs emot år 2006. Efter det har personer med flyktingbakgrund flyttat självmant till kommunen.

Mottagning av flyktingar är inte ett ärende som berör enbart social- och hälsovården utan medför servicebehov och kostnader också inom andra förvaltningsområden. Kyrkslätt har för närvarande mycket få invandrare med flyktingbakgrund. Invandrarna är huvudsakligen personer som flyttat till kommunen i och med arbete eller äktenskap. Mottagning av flyktingar förutsätter i första hand en attitydförändring. Kommunens personal behöver mera

invandrarkunskap och i kommunen bör det finnas bostäder som är lämpliga för flyktinggrupper reserverade.

8. Kommunen som organisatör av tjänster

Kommunens viktigaste uppgift är att producera tjänster för alla sina invånare, såväl finskfödda som invånare med invandrabakgrund. Kommuninvånarnas specialbehov kan vara av många slag och det är en utmaning att iaktta dem. Beträffande invandrare kan man betona specialbehov för mycket och tänka att det behövs specialtjänster för allting. På lång sikt är det inte hållbart utan målet är att tjänsterna ska följa huvudströmningen.

Målet med det här programmet för integrationsfrämjande är att främja alla kommuninvånares välfärd, positiva etniska relationer och gemenskap. Kyrksläotts kommun vill uppmuntra kommuninvånarna till att ta egna initiativ när det gäller att ta hand om sig själv, varandra och sin omgivning och att ta hand om den goda kvaliteten i kommunens tjänster.

Välfärden för kommuninvånare med invandrabakgrund anknyter nära till att höja deras socioekonomiska ställning, med tanke på varför de mest centrala frågorna är sysselsättning och utbildning. Kommunens olika tjänster presenteras och i slutet av stycket har man samlat de olika tjänsternas centrala utvecklingsförslag. Det att invandrabarn ärver att ha det sämre ställt kan leda till att det uppstår en etnisk hierarki mellan kommuninvånarna och leder till att kommunens balanserade utveckling äventyras. Fastän det är svårt att definiera åtgärder som hänför sig till att höja den socioekonomiska ställningen för kommuninvånare med invandrabakgrund till ett konkret mål, är det viktigt att följa upp utvecklingen. Man kan använda andelen annanspråkiga som erhåller utkomststöd av alla kommuninvånare som uppföljningsmätare.

Då man talar om tjänster för invandrare fäster man ofta uppmärksamhet vid specialtjänster som är riktade endast till invandrare. Särskilt i inledningsskedet av integrationen är specialtjänster som språkutbildning och till invandrare riktade rådgivningstjänster, som stödjer överflyttningen från normala tjänster till specialtjänster, viktiga. Då invandrarnas andel av befolkningen ökar är de offentliga tjänsternas största utmaning att ta hand om

basservicens beredskap att producera högklassiga tjänster för alla kommuninvånare. I vissa situationer kan invandrargruppernas utgångspunkter i tryggheten av sin egen välfärd vara svagare än den övriga befolkningens, vilket förutsätter positiv särbehandling för att trygga kommuninvånarnas jämlika möjligheter.

Invandrarnas valdeltagande är avsevärt lägre än den övriga befolkningens och de är klart underrepresenterade bland kommunala beslutsfattare. Invandrarna är också mer passiva än den övriga befolkningen på att svara särskilt på skriftliga enkäter och förfrågningar om respons. Eftersom kommuninvånarna med invandrabakgrunds synpunkter inte alltid förmedlas via olika inflytsekanaler som en del av beslutsfattandet och serviceutvecklingen, bör man då man sörjer för kundorientering beakta hur besluten om service inverkar på dem. Kommuninvånarna med invandrabakgrunds möjligheter att inverka bör tryggas också i invånarverksamhet och gällande utveckling av bostadsområden och förbättring av närmiljöns trivsel. Eftersom invandrarfamiljer kan sakna för alla familjers välfärd viktiga sociala nätverk, anknyter frågan om stöd av familjerna till gemenskap. Stödande av gemenskap är ett gott exempel på ett mål i vars främjande man önskar nätverksliknande arbete mellan samarbetspartnerna. Kommunen kan inte ensam lösa alla frågor som gäller integration. Stöd av gemenskap och familjer kan till exempel betyda att församlingarna eller organisationer i Kyrkslätt sammanför "fadderfamiljer" från den övriga befolkningen och invandrarfamiljer som saknar vänner. Också Finlands Röda Kors vänverksamhet har samma mål.

8.1 Bildningsväsendets tjänster

I vissa tjänster, som inom dagvård, skolor och medborgarinstitutet, har man kommit långt i att möta förändringen. Det finns många specialfrågor gällande invandrarkvinnors ställning och integration. Många invandrarkvinnor sköter sina barn hemma och är således utanför målgruppen för integrationsutbildningar som riktas till arbetslösa invandrare.

8.1.1 Utbildningsväsendet

Med invandrarelever avses barn och unga med invandrabakgrund både som flyttat till Finland och som är födda i Finland. Invandrarnas andel av elever i grundläggande utbildning ökar.

Målet med utbildning för invandrare är att ge dem som flyttar till Finland färdigheter att fungera som jämlika medlemmar i det finska samhället. En läropliktig (7-17-årig) invandrare som är fast bosatt i Finland har rätt till samma grundläggande utbildning som en finländare.

I invandrarutbildningen följs riksomfattande grunder i läroplanen för den grundläggande utbildningen, men tillika beaktas elevernas bakgrund och utgångspunkter så som modersmål och kultur, orsak till immigrationen och tiden för vistelse i landet.

Undervisningen bör också stöda elevens uppväxt till en aktiv och balanserad medlem både i det finska språk- och kultursamhället och i elevens eget språk- och kultursamhälle.

I regel placeras ett barn som kommer från ett annat land i en klass med motsvarande kunskaper och färdigheter. Barnet har möjlighet att få undervisning i finska enligt den särskilda lärokursen som är avsedd för invandrare (finska som andra språk), om det behövs. För invandrare kan också undervisning i elevens eget modersmål ordnas.

Vid sidan av undervisning i finska språket och elevens modersmål ordnar de finska skolorna enligt möjlighet för invandrarelever stödundervisning i olika läroämnen. Dessutom kan stödundervisning ges i olika läroämnen också på elevens eget modersmål.

Eleven har rätt att också få undervisning enligt sitt eget trossamfund, om det finns minst tre elever som hör till trossamfundet i fråga och föräldrarna begär att undervisningen ordnas.

För invandrarbarn som är skolpliktiga eller i förskoleålder och vars språkkunskaper i finska språket och/eller andra färdigheter inte räcker till för att studera i en förskolegrupp eller en grupp för grundläggande utbildning, kan man ge undervisning som förbereder för grundläggande utbildning. Den kommunspecifika läroplanen för den förberedande undervisningen har uppgjorts för det finska undervisningsväsendet.

Syftet med den här undervisningen är att stöda elevernas harmoniska utveckling och integration i det finska samhället samt ge nödvändiga färdigheter för övergång till den grundläggande utbildningen. Om förberedande undervisning ordnas, varierar dess varaktighet beroende på elevens behov från ett halvt till ett år eller till och med över.

6-10-åringar ges minst 900 timmar undervisning och äldre minst 1 000 timmar. Den som deltar i undervisningen har rätt att övergå till grundläggande utbildning redan före de ovan konstaterade timantalen är uppfyllda, om den klarar av att följa med den grundläggande undervisningen. Någon riksomfattande timfördelning eller lärokurs har inte fastställts för undervisningen. Enligt lagen om grundläggande utbildning har eleverna rätt att under arbetsdagar få undervisning och handledning enligt läroplanen.

Den som ordnar undervisningen beslutar om hur undervisningsgrupperna för undervisning som förbereder för grundläggande utbildning bildas. Förberedande undervisning kan ordnas också för en elev. Undervisningsgrupperna bildas enligt elevernas ålder och förutsättningar så att gruppindelningen främjar elevens sunda tillväxt och utveckling och säkrar uppnåendet av målen i enlighet med läroplanen och i elevernas egna studieprogram. Under den förberedande undervisningen integreras eleverna i förskole- eller den grundläggande utbildningen, i finska eller svenska undervisningsgrupper som motsvarar elevens åldersnivå enligt ett eget studieprogram på det sätt som fastställts i elevens eget studieprogram.

95 % av invandrarna som bor i Kyrkslätt studerar i finska skolor. Inom Kyrkslätt finskspråkiga utbildningsväsende ges förberedande undervisning till 7-12-åringar med invandrarbakgrund i Kirkonkylän koulu (centrumområdet) och Nissnikun koulu (Masabyområdet). Undervisningen för elever med invandrarbakgrund bosatta i Veikkolaområdet har koncentrerats till Nissnikun koulu. Vid behov beviljas elever inom förberedande undervisning gratis skolskjuts enligt ansökan genom att följa kommunens skolskjutsprinciper.

I läroplanen för undervisning som förbereder för grundläggande utbildning definieras

- undervisningens mål och undervisningsarrangemang
- principer för uppgörande av ett eget studieprogram för eleven. Studieprogrammet kan vara en del av elevens integrationsplan.
- ordnande av elevvård och tillhörande samarbete
- handledningsverksamhet som stöd för studierna och olika inlärningsmiljöer som stöd för inläringen
- undervisning av elever som behöver särskilt stöd

- samarbete med den grundläggande utbildningen
- samarbetet mellan hem och skola
- samarbete med andra aktörer
- bedömning och betygsättning av eleven

Målet med undervisning i elevens eget modersmål är att stöda och främja behärskning av modersmålet, kännedom om kulturell bakgrund och utveckling av kulturell identitet. God behärskning av eget modersmål skapar förutsättningar även för inläring av finska/svenska och övrig undervisning som sker på det här språket. Undervisning ordnas för eleverna enligt möjlighet. Undervisningen följer till tillämpliga delar

Utbildningsstyrelsens rekommendation till grunder för undervisning i invandrares modersmål (1/011/2001, bilaga 5). Man stödjer elevens behärskning av sitt modersmål och bevarande av det på olika sätt i samarbete med familjen.

Undervisning som hjälper elever med invandrabakgrund upprätthålla sitt modersmål ges i enlighet med läroplanen för finskspråkig grundläggande undervisning i Kyrksläatts kommun i följande språk:

- albanska
- engelska
- tyska
- ryska
- estniska

Elever med invandrabakgrund ges i alla skolor undervisning i finska som andra språk enligt behov i enlighet med läroplanen. De erbjuds också möjlighet till aktiv hobbyverksamhet genom skolornas klubbverksamhet.

Gymnasieundervisning för unga på andra stadiet avses också för invandrare, varvid samma elevupptagningsprinciper gäller för dem som för resten av befolkningen.

Vuxengymnasiet erbjuder vuxna invandrare möjlighet att avlägga separata ämnesstudier av vilka finska som andra språk är ett av de viktigaste. Vuxna invandrare har också möjlighet att avlägga studentexamen genom vuxengymnasiet i enlighet med den gällande studieplanen.

8.1.2 Medborgarinstitutet i Kyrkslätt

Medborgarinstitutet i Kyrkslätt arrangerar utbildning i finska i specialgrupper för personer med invandrabakgrund. Under 10 års tid har man ordnat följande kurshelheter, först som arbetskraftspolitisk utbildning, sedermera som utbildning finansierad av utbildningsstyrelsen: Maahanmuuttajana Suomessa/ Finnish for Immigrants, kunskapsnivå A1-B3, dagkurs, nonstop princip; Suomea iltapäivällä A1 – intensiv kurs i finska språket för unga; Opi kirjoittamaan suomeksi B1; Suomea maahanmuuttajille kvällskurser A1-A2, normala kurser inom fritt bildningsarbete; Lapsen kielireppu A1, i samband med församlingen, för skolårigt barns förälder som är hemma, språkfadderverksamhet.

Under läsåret som pågår ordnas experimentella integrerande kurser i idrott tillsammans för personer med invandrabakgrund och för resten av befolkningen; bedömning av kursernas effektivitet görs i början av år 2012. På dagkurserna finns motion och hantverk med i samarbete med arbets- och verksamhetscentralen Toimari.

Den arbetskraftspolitiska utbildningen i finska språket i Esbo har börjat dra betydligt mer folk är tidigare. Det här innebär en utmaning för utvecklingen av utbildningen i finska språket inom hela medborgarinstitutet. En annan utmaning är den avsevärda ökningen av personer med invandrabakgrund i Kyrkslätt. I medborgarinstitutet förbereder man sig på att bemöta personer med invandrabakgrund i målgrupper precis som andra målgrupper i Kyrkslätt. Dagutbildningens karaktär ändras till en Start-kurs; den fokuserar på inledande undervisning i finska språket och på utbildning av nonstoptyp. Eftermiddagskurserna är avsedda för intensiva studier närmast för unga. Föräldrar som är hemma med små barn är en viktig målgrupp. Kvällskurserna i finska utvecklas fortfarande och en diskussionskurs för långt hunna ska inledas.

Målet är också att integrera personer med invandrabakgrund mer och mer på andra kurser i medborgarinstitutet. Det finns ett litet behov för utbildning i svenska; där samarbetar man med Arbis. Medborgarinstitutet fungerar fortfarande starkt i samarbetsnätverk; integrationsarbetet, arbetskraftsbyrån, Toimari, skolor och dagvård, rådgivningen, församlingen, tredje sektorn (t.ex. idrottsorganisationer och Martharörelsen). Informationsgången måste bli effektivare.

Kommunen har inte finansierat utbildningen för invandrare i Kyrksläotts medborgarinstitut, utan finansieringen har kommit via utbildningsstyrelsen. Om den här finansieringen inte blir kvar, är man tvungen att minska på undervisningen i finska vid medborgarinstitutet. Man borde fundera på vilken är integrationsarbetets del i finansieringen; genom det har vi fått finansiering till materialkostnader. Man borde överväga att genomföra utbildningen enligt beställar-utförar-modellen.

8.1.3 Dagvård

Den sociala välfärden för barn med invandrabakgrund samt integrationen av dem i det finska samhället, språket och kulturen är utöver vård, fostran och inläring viktiga uppgifter för småbarnsfostran och dagvårdstjänster. Mångkulturella samarbetsfärdigheter och förståelse för olika kulturer är en allt viktigare del av personalens yrkeskunskaper.

Utgångspunkt för genomförandet av småbarnsfostran är barnens och familjernas behov samt ett samarbete mellan hemmet och dagvården som bygger på förtroende och respekt sinsemellan och där man stöder barnet och barnets familj samt respekterar familjens värden och religion.

Man ordnar en dagvårdsplats för alla barn i enlighet med närdaghemsprincipen i närheten av hemmet. Om det i enheten finns flera barn med samma kulturbakgrund och som pratar samma språk, kan barnen i vården naturligt använda sitt modersmål och samtidigt lära sig också finska eller svenska. Till dagvården anställs i mån av möjlighet även flerspråkig och mångkulturell vård- och fostringspersonal som i bästa fall stöder utvecklingen av barnets modersmål och identitet. En flerspråkig och mångkulturell personal fungerar för sin del naturligt som en kulturtolk mellan resten av personalen och föräldrarna.

Barnens, deras familjers och anställdas språk- och kulturbakgrund syns i dagvårdens vardag, bl.a. i form av olika språk, seder, saker, sånger, smaker och berättelser. Föräldrarna ansvarar för att lära barnet modersmål och kultur. Det är viktigt att betona modersmålets betydelse i relation till inläring av andra språk och dess viktighet som familjens gemensamma känslspråk.

Barnets egen identitet stöds så att dess eget språk och egen kultur ges utrymme i dagvården. Man stöder barnets kultur bl.a. genom att ordna internationella temadagar med fester och dräkter samt gemensamma mångkulturella föräldramöten samt genom att ge barn i förskoleåldern undervisning som upprätthåller det egna modersmålet. Personalen inom småbarnsfostran sätter sig in i de flerspråkiga och mångkulturella barnens och familjernas kulturer och seder. Värdesättandet av kulturer och seder syns i den vardagliga kommunikationen och ordnandet av inlärningsmiljö samt i valet av undervisningsmaterial.

Barnets plan för småbarnsfostran har översatts till flera språk. I planen antecknas de åtgärder man kommit överens om med föräldrarna för att stöda barnets modersmål och en plan för finska som andra språk.

I samarbetet med familjerna och då ett gemensamt språk saknas, förutsätter informationsgång, skötsel av dagliga ärenden och vård- och fostringsdiskussioner en tolk.

Finska som andra språk (S2-undervisning) inom småbarnsfostran är regelbunden finskundervisning med fungerande tvåspråkighet eller flerspråkighet som ges barn med invandrarbakgrund. Undervisningen är menad för barn vars finska inte på alla delområden är på samma nivå som en infödd språkbrukares. Undervisningen är också menad för barn från återflyttade familjer och adopterade barn. Inom småbarnsfostran ska S2-undervisningen basera sig på kunskapen om hur barnet lär sig, vilka färdigheter är på kommande och vad har barnet mest nytta av att lära sig.

8.1.3.1 Dagvårdens talterapi

Till talterapeutens uppgifter hör förebyggande, undersökning och rehabilitering av störningar i talet, språket och kommunikationen. Talterapeuten planerar och genomför behövliga stödåtgärder i samarbete med föräldrarna, dagvården, hälsovården och andra rehabiliterande instanser. Talterapi sker under besök på mottagningen men talterapeuten deltar vid behov i samråd gällande barnets ärenden t.ex. i daghemmet. Barnen i den kommunala dagvården i Kyrkslätt omfattas av dagvårdens talterapi. Inom den privata dagvården får barnen den talterapiservice de behöver av vård- och omsorgsväsendets talterapeuter.

8.1.3.2 Psykologen inom småbarnsfostran

Psykologen inom småbarnsfostran stöder familjerna och dagvårdens personal i ärenden gällande barnets utveckling, inläring, beteende och fostran. Psykologen deltar i diskussioner gällande barnets ärenden och planerar stödåtgärder tillsammans med familjens, dagvårdspersonalen och andra specialarbetare. Dessutom gör psykologen vid behov psykologiska grundundersökningar. Psykologens arbetsuppgifter omfattar även möten med föräldrarna och stöd, styrning och rådgivning i ärenden gällande barnets uppväxt, utveckling och fostran. Föräldrarna eller specialbarntädgårdsläraren kan vara i kontakt med psykologen inom småbarnsfostran i ärenden som hänför sig till barnets kognitiva utveckling eller psykiska problem.

8.1.4 Ungdomstjänster

Ungdomstjänsterna i Kyrksläotts kommun ordnar regional ungdomsverksamhet i sex olika ungdomslokaler: Finnsbacka ungdomsgård, Gesterby ungdomsgård, Kantvik ungdomslokal, Bredbergets ungdomslokal, ungdomslokalen i Masaby allaktivitetshus och Veikkola ungdomslokal.

I ungdomslokalerna på olika håll i kommunen ordnas ungdomskvällar, juniorklubbar, evenemang och konserter på vardagar och veckoslut. Invandrarungdomarna har redan i flera år varit en viktig besökargrupp speciellt i ungdomsgårdarna i Finnsbacka och i Gesterby. Ungdomsväsendet har anställt en ungdomsledare med invandrarbakgrund som har en viktig roll i integrationen av invandrarunga i Kyrkslätt.

8.1.5 Kulturtjänster

Kyrksläotts kommuns kulturtjänster har gjort upp en lättläst presentation av den lokala historien inklusive bildmontage för integration av mångkulturella grupper. Materialet har använts i samband med finska kurser även i kombination med museibesök. Responsen från åhörarna har varit mycket bra. Egen historia och kultur är en del av individens identitet oavsett bostadsort. Likheter med den egna historien och t.ex. den gamla jordbrukarkulturen eller dem som evakuerades från Porkkala har väckt intresse.

Samarbetet med sysselsättningsenheten Toimari har fortsatt. I mån av möjlighet har man erbjudit arbetsprövningsplatser för personer som kommit från olika kulturer. Personerna som varit på arbetsprövning har bl.a. översatt broschyrer om lokal historia till sitt eget språk och på så sätt kunnat göra sin egen språkgrupp bekant med Kyrksläotts historia. I arbetsprövningarna har man också erbjudit möjligheter till att förstärka kunskaperna i finska och utveckla ADB-kunnandet.

8.1.6 Biblioteket

Kyrksläotts bibliotek är ett offentligt utrymme som är öppet för alla kommuninvånare och där medlemmar i olika grupper har möjlighet att träffa varandra. Biblioteket erbjuder kommuninvånare med invandrabakgrund en utomordentlig port till det finska samhället. Invandrarna hittar mångsidigt språkinlärningsmaterial i biblioteket. Kyrksläotts bibliotek har också tillgång till samlingarna vid Flerspråkiga biblioteket vid Helsingfors stadsbibliotek, varifrån man avgiftsfritt kan beställa material på invandrarnas eget språk. I Kyrkslätt har material från Flerspråkiga biblioteket levererats bl.a. till daghem. Biblioteket samarbetar också med Medborgarinstitutet. Deltagarna i kursen i finska för invandrare har bekantat sig med biblioteket och dess tjänster.

8.2 Vård- och omsorgsväsendets tjänster

8.2.1 Vuxensocialarbete, socialarbete bland invandrare

Socialarbetaren för invandrare hör till teamet för vuxensocialarbete. Kunderna hos socialarbetaren för invandrare är alla kunder i Kyrkslätt som varit under 3 år i landet. Efter detta får invandrarna service precis som de andra kommuninvånarna.

Socialarbetaren för invandrare har följande arbetsuppgifter:

- handledning och rådgivning till alla socialtjänsternas kunder med invandrabakgrund
- inledande kartläggning av nya kunder
- inledande information om vård- och omsorgsväsendets tjänster och kommunens övriga tjänster
- uppgörande av integrationsplan för dem som inte omfattas av arbetskraften
- processbeskrivningar för olika grupper: flykting, återflyttare, EU-medborgare

- anhållan om statsersättningar
- samarbete med andra myndigheter, information t.ex. om tolktjänster

Socialarbetaren för invandrare gör nätverksarbete. Utöver kundarbetet samarbetar hon med följande instanser: invandrarnas egna nätverk, hälsovårdstjänsterna, Arbetskraftsbyrån, magistraten, polisen, bostadskontoret, Fpa, daghemmen, skolorna, vuxenutbildningen, övriga socialtjänster och sysselsättningsenheten Toimari.

8.2.2 Barn- och familjesocialarbete (barnskydd)

Barnskyddet i Kyrksläotts kommun har delats in i tre team: inledande utvärdering, öppenvård och vård utom hemmet och eftervård. I den inledande utvärderingen görs utredningar om behovet av barnskydd. Exempel på stödåtgärder inom den öppna vården är familjearbete, stödperson eller stödfamilj, fostrings- och familjerådgivning, hemservice, semesterverksamhet för barn, dagvård eller tillfällig familje- eller institutionsvård. Enheten för vård utom hemmet och eftervård svarar för ordnandet av vård och fostran av barn och unga som placerats utom hemmet. Dessutom hör barn och unga som varit i institutionsvård och som omfattas av eftervårdsplikten till arbetsuppgifterna. Alla team ger utlåtanden i vård- och umgängesrättsfrågor, håller jour inom barnskyddet, gör brådskande placeringar och omhändertagningar.

Tjänsterna inom barnskyddet tillhör alla kommuninvånare. En tolk används vid behov. I kommunen arbetar en socialarbetare för invandrare som vid behov är arbetspar i arbetet med invandrarfamiljer. I arbetet respekteras familjernas kultur och seder, men arbetet styrs av lagar, författningar och det finska samhällets normer.

8.2.3 Barnrättsliga frågor

Barnatillsyningsmannens uppgift är att utreda faderskap, avtal som gäller vårdnad om barnet, barnets boende, umgängesrätt och underhåll. Dessutom är barnatillsyningsmannens uppgift att medla i familjeärenden. Barnatillsyningsmannens kontor finns i kommunhusets andra våning på adressen Ervastvägen 2.

8.2.4 Hemservice för barnfamiljer

Hemservicens familjearbete är avgiftsbelagd kommunal service för barnfamiljer. De hjälper familjen i det dagliga arbetet, t.ex. med barnskötsel och matlagning. Deras arbete är klientorienterat övergripande stödjande av familjen. Familjearbetaren kan beställas hem för att hjälpa familjen med det man behöver hjälp med just då. Utgångspunkten är familjens egna resurser och utnyttjande av dem. Man kan kontakta hemservicen t.ex. då när en förälder eller ett barn är tillfälligt sjukt, då familjen har flera barn och behöver uppsöka rådgivningen/läkare, efter förlossning om du känner dig utmattad och behöver hjälp och stöd i att sköta vardagen i en familj med många barn.

8.2.5 Skuldrådgivning

Ekonomi- och skuldrådgivarna hjälper i kartläggningen av skuldsituationen och berättar om olika stödtjänster och möjligheterna att reglera skulderna. Skuldrådgivarna hjälper i förhandlingar med borgenärerna och med betalningstidtabeller och skuldsanering. De gör en ansökan om skuldsanering till domstolen och hjälper med uppgörandet och granskningen av ett betalningsprogram.

8.2.6 Sysselsättningsenheten Toimari

Sysselsättningsenheten Toimari har sedan år 2002 haft några invandrarkunder. Det gäller kunder som har varit redan länge i Finland. Alla har haft svaga kunskaper i finska och kunderna har i Toimari koncentrerat sig på att förbättra språkkunskaperna. Det har varit klent med aktivering till arbetslivet och/eller utbildning.

Arbetspraktiken inom språkutbildningen vid medborgarinstitutet har några år hållits i Toimari under den halvt år långa utbildningen 3 x 3 dagar. Några invandrare som har deltagit i utbildningen har rekryterats till rehabiliterande arbetsverksamhet.

Toimari har i samarbetet med församlingen varit med och utvecklat en klubb för kvinnor i Masaby - anknyter till församlingarnas projekt för gemensamt ansvar som förverkligades åren 2009-2010.

8.2.7 Mentalvårdstjänster

Familjerådgivning

Tjänsterna riktar sig till familjer som har barn under 13 år eller som väntar barn.

Familjerådgivningen erbjuder rådgivning, stöd och terapeutiskt arbete i frågor som anknyter till relationerna familjemedlemmarna emellan, familjeliv, föräldraskap och frågor som gäller barnuppfostran. De anställda vid familjerådgivningen ger också konsultationshjälp till anställda som arbetar med barn och familjer.

Vid familjerådgivningen arbetar psykologer och familjerådgivare. Till arbetsgruppen hör en konsulterande barnpsykiater som är på plats 3-4 gånger i månaden.

Välfärdsstationen för unga

Välfärdsstationen för unga erbjuder mentalvårdstjänster med låg tröskel för 13-25-åringar.

Välfärdsstationen ger stöd och handledning av livskontrollen hos unga, där man stöder den unga i att ta fäste i samhället och förbygger utslagning. På välfärdsstationen arbetar en psykiatrisk sjukskötare, en psykolog och en socialhandledare. I arbetet läggs stor vikt vid nätverksarbetet med övriga aktörer i kommunen så som skolor, hälsocentralen, vuxen- och barnsocialarbetet samt missbrukarvårdstjänsterna. Det finns möjlighet att använda tolk inom tjänsterna.

Mentalvårdstjänster för vuxna

Man kommer till den psykiatriska sjukskötarens eller psykologens mottagning med remiss av läkare eller annan sakkunnig på grund av depressions-, ångest- och paniksymtom samt i olika livssituationskriser. På mottagningen finns möjlighet till kartläggning av situationen, uppföljning av läkemedelsbehandling samt vid behov till en vårdperiod med 5–10 besök och hänvisning till fortsatt vård. Verksamhetsformer är kartlägningsbesök som analyserar livssituationen och problemen, vårdande individuella samtal, uppgifter och gruppverksamhet. Det finns möjlighet att använda tolk inom tjänsterna.

Ankkuri - dagcentret för personer i mentalvårdsrehabilitering

Ankkuri är dagverksamhet med låg tröskel dit ingen remiss behövs. Dagcentrets verksamhetsidé går ut på att erbjuda kunderna en meningsfull dag genom mångsidig verksamhet. Dagverksamheten består av bland annat gemensam matlagning, olika grupper och utfärder. Kunden ges stöd i att klara sig hemma, i svårigheter med vardagshantering utaför Ankkuri och i utförandet av medicinsk vård. För varje kund

görs upp en personlig rehabiliteringsplan. Till personalen hör en psykiatrisk sjukskötare och närvårdare.

8.2.8 Missbrukarvård

Jouren finns vid A-kliniken dit man kommer utan remiss. Bedömning av vårdbehovet görs vid jouren. En läkare finns på plats på onsdagar. Kunderna styrs till A-kliniken på basis av bedömningen som görs av en anställd. Läkaren tar inte akutmått. Öppen avvänjningsvård innebär medicinering enligt anvisningar av läkaren och att kunden förbinder sig till avvänjningen. Avvänjning på anstalt är alltid en stödåtgärd för öppen avvänjningsvård. Styrningen sker via bedömning på A-kliniken. I regel används Nissniku rehabiliteringscenter.

Som vårdform vid A-kliniken används psykosocialt stöd varvid för kunden reserveras vårdande samtalstider och en individuell vårdplan görs upp tillsammans med kunden. Akupunkturvård hjälper med abstinenssymtom, rastlöshet och värkar. Det används i regel som stöd för vårdande samtal men också som en enskild vårdform.

Nissniku rehabiliteringscenter är en enhet med 11 platser inom missbrukarvården för myndiga rusmedelsberoende personer. Tjänster som erbjuds är avvänjnings- och avgiftningsvård och rehabiliteringstjänster. Avvänjningsvård ges alkoholberoende. Man söker sig till avvänjningsvård via A-kliniken, hälsocentralen eller företagshälsovården. Enskild avgiftningsvård ges drogberoende. Anstaltsvård ges i regel alkoholberoende. Rehabiliteringens längd bestäms individuellt enligt kundens behov. Separata rehabiliteringsperioder ges skräddarsytt också drogberoende.

8.2.9 Handikappservice

Med handikappad avses en person som på grund av skada eller sjukdom under långa tider har särskilda svårigheter att klara av de funktioner som hör till normal livsföring. Målet med handikappservicen är att göra det möjligt för handikappade kommuninvånare att leva ett bra och meningsfullt liv i jämlikhet med andra kommuninvånare.

Specialomsorgens syfte är att främja den utvecklingsstördas kapacitet att klara av vardagssysslorna, att självständigt försörja sig och anpassa sig till samhället samt att trygga den undervisning, vård och övrig omsorg han/hon behöver. Specialomsorgens tjänster är sekundära och kompletterar kommunernas vanliga tjänster. Kyrksläotts kommun producerar arbetsverksamhet för vuxna utvecklingsstörda i Kyrksläotts arbetscentral och köper specialtjänster av samkommunerna Eteva och Kårkulla samt stiftelsen Rinnekoti.

8.2.2010. Fysioterapi, talterapi och ergoterapi

Man kan vända sig till **talterapeuterna** inom vård- och omsorgsväsendet gällande:

- olika kommunikationsproblem (problem med språk, tal och röst),
- problem i utvecklingen i spädbarnsåldern och lekåldern samt
- på grund av olika inlärningssvårigheter och neurokognitiva svårigheter på eget initiativ, remiss eller rekommendation av sakkunnig.

Vård- och omsorgsväsendets talterapeuter arbetar med barn i rådgivningsålder (0-6-åringar i hemvård eller privat dagvård), barn i skolåldern och unga samt vuxna och avdelningspatienter samt deras familjer och anhöriga. (På dagvårdens talterapeuters ansvar finns barnen i åldern 1-6 år inom kommunal dagvård). Vård- och omsorgsväsendets talterapeuter konsulterar, utbildar och ger konsultativ arbetshandledning till samarbetspartnerna (bl.a. privat dagvård, skola).

Man kan söka sig till **fysioterapi** då funktionsförmågan störs på grund av smärta, sjukdom eller skada samt i barns fördröjda utveckling och förebyggande av stöd- och rörelseorganssjukdomar hos unga. Verksamheten omfattar bedömning, handledning, uppföljning och gruppverksamhet. I eftervård av skador och operationer samt i andra svåra funktionsstörningar förutsätts bedömning och remiss av hälsocentrals- eller sjukhusläkare. I brådskande fall strävar man efter att ordna första kontakten inom två veckor, ingen jour.

Med hjälpmedelstjänster för medicinsk rehabilitering stöder man rörelse-, verksamhets- och kommunikationsförmågan hos dem som ska skrivas ut, att de klarar sig i vardagen både hemma och i hemmiljön.

I **ergoterapin** undersöks, bedöms och görs en plan för förbättring av barnens funktionsförmåga. Ergoterapeuten som betjänar vuxna utför bedömningar av ändringsarbeten i bostad för gravt handikappade, terapi och sköter hjälpmedelstjänsterna.

8.2.2011. Hälsosocialarbetets tjänster

Inom hälsosocialarbetet stöds och stärks den sociala funktionsförmågan, assisteras kunder vid behov, ges information om livskontroll och deltar i uppgörandet av vård-, rehabiliterings- och serviceplaner. Inom hälsosocialarbetet fattas långsiktiga beslut om anstaltstjänster.

8.2.2012. Rådgivningsverksamhet

Rådgivningstjänsterna betjänar alla barnfamiljer i Kyrkslätt. Det är frivilligt att använda tjänsterna men man utreder stödbehovet hos dem som avstår.

Mödraskapsrådgivningens verksamhet når i praktiken alla barnfamiljer redan innan barnet föds. För invandrarfamiljer inom mödravården har gjorts upp en vårdkedja tillsammans med specialsjukvården. Efter barnets födsel fortsätter uppföljning, screening, stöd och rådgivning vid barnrådgivningen.

Preventivrådgivningen erbjuder specialtjänster som i första hand siktar på att främja sexualhälsan.

I rådgivningarna erbjuds kunderna tolktjänster. Invandrarna erbjuds familjeträning på olika språk i samband med besöket. En del av broschyrerna finns också på andra språk än finska och svenska. Rådgivningarnas personal samarbetar med socialarbetaren för invandrare. Ett handlingsprogram för förhindrande av omskärelse av flickor är under beredning.

8.2.13 Skol- och studenthälsovård

Skolhälsovården fortsätter uppföljningen av barnens tillväxt och utveckling efter barnrådgivningen. Tolkjänster erbjuds skolhälsovårdens kunder vid behov. En del av broschyrerna finns också på andra språk än finska och svenska.

Studenthälsovårdstjänster erbjuds så som åt andra kommuninvånare.

8.2.14 Läkare- och skötarmottagningar

Kyrksläotts hälsocentrals mottagningsverksamhet erbjuder kommuninvånarna husläkar- och sjukskötartjänster på tre hälsostationer: i centrum, Masaby och Veikkola. Hälsocentraltjänsterna är avsedda för alla kommuninvånare jämbördigt.

Alla invånare i Kyrkslätt har en husläkare. I samband med tidsbeställningen utreds om invandraren behöver tolktjänster på mottagningen. Nyinflyttade invandrare erbjuds hälsoinfo av en skötare vilket omfattar en presentation av hälsocentralens tjänster och verksamhet samt en inledande kartläggning av hälsotillståndet. Från hälsoinfot hänvisas invandrare vid behov till andra tjänster. Initiativet till hälsoinfot kommer från socialarbetaren för invandrare.

8.2.15 Hälsorådgivningstjänster

Huvudstadsregionens kommuners gemensamma Hälsorådgivningstjänst (09) 10023 hjälper när man behöver rådgivning i hälsofrågor, anvisningar om behandling av sjukdomar eller information om hälsovårdstjänster.

8.2.16 Munhälsovård

Munhälsovårdens tjänster erbjuds invandrare på samma sätt som andra kommuninvånare. Tolkjänster används aktivt. Invandrarna får broschyrer på sitt eget språk. I samband med bedömningen av vårdbehovet beaktas en längre vårdtid.

8.2.17 Service för äldre

Välståndstjänster för äldre erbjuder social- och hälsovårdstjänster för äldre i Kyrkslätt som på olika sätt är funktionshindrade. Man strävar efter att trygga behövliga och högklassiga tjänster för att stöda funktionsförmågan för äldre i Kyrkslätt. Till välfärdstjänsterna för äldre hör tjänster som stöder boende hemma, de egna tjänsterna som producerar dygnetruntboende (Vårdhemmet Lindgården, Volshemmet och personalen vid Kyrksläotts servicehus) samt hälsocentralsjukhuset. Dygnetruntboendetjänster köps också av privata serviceproducenter i Kyrkslätt och närliggande kommuner.

Till tjänsterna som ger stöd i att klara sig hemma hör hemvård, stöd för närståendevård och veteranfrågor. Hemvården består av hemservice, hemsjukvård och stödservice. Hemvården är avsedd för funktionshindrade kommuninvånare som inte klarar av sina vardagliga funktioner i hemmet utan hjälp. Utgångspunkten för hemvårdsservicen är att säkerställa så en god livskvalitet samt ett så tryggt och självständigt liv som möjligt för kunderna. En service- och vårdplan som utarbetats tillsammans med klienten och hans/hennes anhöriga hjälper att uppnå målen för servicen.

Stöd för närståendevård är ett stöd som är avsett att betalas ut till en närstående för att trygga vård av eller annan omsorg om en åldring, handikappad eller sjuk person hemma. Stöd beviljas för vård som ersätter institutionsvård eller serviceboende och som försiggår dygnet runt eller kontinuerligt. Stödet är graderat i fyra klasser beroende på behov av vård och omsorg. Koordinatören för närståendevård fattar beslutet om stöd för närståendevård på basis av ansökan och bedömning.

Veterantjänsterna är avsedda för de veteraner vars hemort är Kyrkslätt och som beviljats frontmannatecken, fronttecken eller fronttjänsttecken.

Hälsocentralsjukhuset har en akutavdelning med 26 platser och en rehabiliteringsavdelning med 24 platser. Patienterna kommer med remiss från den specialiserade sjukvården för fortsatt vård eller från jouren på basis av läkarens bedömning. Sjukhuset har ett rehabiliterande arbetsgrepp i all sin verksamhet och strävar efter att stöda patienternas verksamhetsförmåga så att de skulle kunna återvända till hemvård alltid då det är möjligt. Om patienten inte rehabiliteras så att den kan åka hem, framskrider man via SAS-processen till boende-, vård- och institutionstjänster dygnet runt.

Till boende-, vård- och institutionstjänsterna dygnet runt hör Vårdhemmet Lindgården, Volshemmet och vårdpersonalens verksamhet vid Kyrkslätts servicehus. Inom tjänsterna produceras med socialvårdslagen förenliga boende- och vårdlösningar till de äldre som bor i Kyrkslätt som inte heller med hemvårdstjänster klarar sig i sitt eget hem och som dygnet runt behöver en annan persons hjälp och/eller tillsyn.

SAS-gruppen bedömer behovet av service av boende- och vårdtjänster dygnet runt. För SAS-behandling (Selvitä - Arvioi - Sijoita) i gruppen behövs alltid en SAS-ansökan och ett läkarutlåtande. Bedömningen av servicebehov är mångprofessionell och där mätare av funktionsförmågan som en del av bedömningen. Bedömningen innefattar en bedömning av den fysiska, psykiska och sociala funktionsförmågan, en kartläggning av den sökandes eget stödnätverks hjälpmöjligheter samt en bedömning av boendeförhållandena och en bedömning om det finns möjlighet att stöda hemmaboendet ännu på något sätt. Sökanden får ett beslut om behandlingen i gruppen. Beslutet kan överklagas. Oftast är det inte möjligt att anvisa en plats direkt efter behandlingen utan den sökande placeras i kö. Beroende på situationen kan kötiden vara från några veckor till flera månader. Under kötiden bedöms situationen vid behov på nytt. Då en plats blir ledig får den som med beaktande av helhetssituationen i den stunden har det mest brådskande behovet platsen.

9. Församlingar och religiösa samfund i Kyrkslätt

9.1 Kyrkslätts evangelisk-lutherska församling

Den finska evangelisk-lutherska kyrkan inbjuder alla till kontakt och delaktighet. Kyrkan anser att det är viktigt att främja mänskliga rättigheter, välfärd, familjekontakter och livskvalitet för alla som visats i vårt land.

Integrationen främjas av att man kan träffa andra människor och uppleva samhörighet. Invandrare är välkomna till församlingens vecko- och frivilligverksamhet, till diakoniarbetets mottagning och till mässor. Församlingen vill möta invandrarna i deras olika frågor om livet oavsett religiös bakgrund.

I veckoverksamheten finns familjeklubbar dit föräldrarna kan komma med sina barn. Dagklubbarna är avsedda för barn under skolåldern och de leds av barnledare. Klubbarna för de yngre unga är avsedda för förstaklassare till sjunde klassare. Ungdomarna samlas för ungdomskvällar och olika evenemang. Ungdomsarbetarna ansvarar för verksamheten. Vuxna kan gå med i olika grupper och evenemang. För äldre människor finns egna klubbar som samlas dagtid. På mottagningarna för diakoniarbete kan man få stöd, råd och handledning. Gruppen för invandrarkvinnor samlas en gång i veckan. En anställd har mångkulturellt arbete som ansvarsområde. Hon är också kontaktperson i frågor om arbetspraktik. Alla arbetsformer ordnar sommartid olika läger.

Församlingen är redo för dialog religioner emellan. Målet är att diskutera i växelverkan om olika religioners gestalt och öka den gemensamma förståelsen.

Församlingen samarbetar med olika instanser inom kyrkan, Kyrksläotts kommun (socialväsendet, den rehabiliterande arbetsverksamheten och medborgarinstitutet) samt arbets- och näringsbyrån i Esbo i arbete som främjar integration och invandrare. I Kyrksläotts familjerådgivningscentral (den kyrkliga samfälligheten) kan man diskutera frågor som gäller parförhållande, familj och privatliv. Man kan komma till diskussionen ensam, med sin make/maka eller annan familjemedlem. Besöken är avgiftsfria.

På Råkulla begravningsplats (Råkullavägen) har det sedan 1995 funnits gravplatser för muslimer (avdelning 19).

Som stöd för mångkulturella parförhållanden utkom år 2010 boken *Pieni opas monikulttuurisille pareille*. Boken tar tag i de viktigaste frågorna om samlivet på ett praktiskt och positivt sätt. Boken finns att få via *Kirkkopalvelut*.

I maj 2012 träder en ändring av kyrkolagen i kraft. Lagen möjliggör att en utlänning utan hemkommun som bor i Finland kan bli medlem i kyrkan. Förutsättning för att ansluta sig till kyrkan är att personen har varit med i församlingens verksamhet i minst tre månader. Under den här tiden kan personen få till exempel dopundervisning och bekanta sig med församlingen. Ytterligare uppgifter om församlingarnas verksamhet www.kirkkonummenseurakunnat.fi.

9.2 Kyrksläotts svenska församling- Kirkkonummen ruotsalainen seurakunta

Kyrksläotts svenska församling har 5 980 medlemmar. Kyrkan som byggdes på 1200-talet ligger mitt i byn liksom församlingshemmet och diakonilokalen Oasen. Prästgården, klubblokalen Lyan och Röda stugan ligger bakom församlingshemmet uppe på backen. Vid kusten ligger det statsägda havskapellet i Obbnäs och utanför Porkala församlingens lägerholme Räfsö. I norra Kyrkslätt finns Haapajärvi kyrka och Veikkola församlingshem och i södra Kyrkslätt finns Masaby kyrka. Ungdomarna samlas i centrum i lokalen Hörnan, Sockenstugustigen 2. Eftermiddagsklubbarna och mamma-barngrupperna hålls på olika håll i kommunen. Församlingen erbjuder de unga möjlighet att gå i skriftskola.

9.3 Kyrksläotts pingstförsamling

Verksamhetsformer är gudstjänster, kvällar för ord och bön samt torgevenemang. Församlingen har 60 medlemmar (2011). Församlingen ger ut meddelandet Seurakuntaviesti (upplaga 42).

9.4 Pokrovan veljestö ry.

Kyrkan och tomten ägs av Pokrovan veljestö ry. som registrerats som förening 7.6.2001 Brödskapet har i regel ca fem medlemmar. I kyrkan förrättas regelbundet gudstjänster om vilka man får information i ortens tidningar och av den ortodoxa församlingen i Helsingfors. Samfälligheten i Pokrova har ännu inte officiell klosterstatus. Pokrova är ett privat klosterprojekt vars verksamhet startades av Hariton Tuukkanen, nuvarande byggarmunk Hariton. Samfälligheten tog plats i Jorvas i Kyrkslätt på lägenheten Dannebrog som anskaffades för ändamålet 1996. Pokrova är nuförtiden en populär samlingsplats också för olika grupper inom affärsvärlden.

10. Tjänsternas omfattning och utvecklingsåtgärder

Den nya lagen om integrationsfrämjande som trädde i kraft i september 2011 drar tydligare än tidigare upp riktlinjer för den kulturella mångfalden inom integrationspolitiken. Med integration avses där utveckling som grundar sig på växelverkan mellan invandraren och samhället. Detta innebär att offentliga tjänster bör granskas även ur

invandrarbefolkningens synvinkel och de bör lämpa sig också för invandrare och svara på deras behov.

I Kyrkslätt är andelen invandrare av befolkningen för närvarande ca 4,2 %. Kyrkslätt har sålunda goda premisser för att utveckla tjänster som riktar sig till invandrare.

I Kyrkslätt har man i samarbete mellan olika sektorer berett följande förslag till utvecklingsåtgärder:

Gemensamma mål:

- aktivare än tidigare sörja för att kommunens roll som sysselsättare av invandrare förstärks
- säkra att kommunens rådgivningstjänster har beredskap att ge rådgivning och handledning till invandrare
- ordna regelbunden utbildning gällande invandrarskap för kommunens anställda
- säkra att alla kommunens anställda har beredskap att vid behov använda tolk i sitt arbete med invandrare
- göra upp flerspråkiga broschyrer som den viktigaste bas servicen i kommunen
- söka neutrala kulturtolkar för att förklara och jämna ut konflikter och skillnader mellan kulturer. En neutral kulturtolk är en person som representerar kundens kultur eller som väl känner till kulturen och som länge bott i Finland.
- arbetsgruppen som berett integrationsprogrammet följer, bedömer och rapporterar om genomförandet av programmet till kommunens ledningsgrupp. Programmet uppdateras en gång per fullmäktigeperiod under fullmäktigeperiodens sista år. Arbetsgruppen sammanträder årligen i mars-april och genomförandet av programmet utvärderas nästa gång våren 2013.

Olika arbetsenheters egna mål för främjande av integrationen:

- teamen inom förskoleundervisning och småbarnsfostran anammar ett verksamhetssätt som stöder språkinlärning

- vid planering av barngruppernas verksamhet granskas den mer än tidigare ur en språklig och växelverkande synvinkel som alla barn i gruppen drar nytta av
- noggrannare användning än tidigare av observationsblanketten och arbete i smågrupper hjälper förskolelärarna och småbarnsfostrarna att tidigare hitta de barn som behöver mer stöd i språkinläringen
- inledande undervisning i finska språket i form av startkurs och utbildning av nonstopmodell i medborgarinstitutet
- målet är att integrera invandrare mer än tidigare på medborgarinstitutets kurser
- utveckling av undervisning i det egna modersmålet inom den grundläggande undervisningen
- ordnande av förberedande undervisning som gymnasieundervisning
- utveckling av undervisningen i finska som andra språk
- utvidgning av den förberedande undervisningen till Veikkolaområdet
- ordnande av förberedande undervisning för 13-16-åriga unga
- koordinering av undervisning för elever med invandrabakgrund koncentreras till en tjänsteman med ansvar för
- uppdatering av läroplaner
- rekrytering av lärare i det egna modersmålet för elever med invandrabakgrund
- undervisningsarrangemang (undervisningsplatser och tider)
- information om undervisningsarrangemang
- verksamhetsprocesserna granskas och i de gällande läroplanerna görs nödvändiga ändringar och kompletteringar.
- koordinering av undervisning för elever med invandrabakgrund koncentreras till en tjänsteman med ansvar för
  - uppdatering av läroplaner
  - rekrytering av lärare i det egna modersmålet för elever med invandrabakgrund
  - undervisningsarrangemang (undervisningsplatser och tider)
  - information om undervisningsarrangemang
- verksamhetsprocesserna granskas och i de gällande läroplanerna görs nödvändiga ändringar och kompletteringar.
- att få nya invandrarunga som kommit i puberteten att delta i den ledda kommunala ungdomsverksamheten.

- befattningen som ungdomsledare med invandrarbakgrund ombildas till en ordinarie del av ungdomstjänsternas regionala fältarbete.
- Till bibliotekets samlingar skaffas mer material för studier i finska språket och mer lättläst material.
- För barn ordnas sagostunder på ryska, finska och svenska.
- Umgången mellan olika grupper främjas genom att ordna olika evenemang i biblioteket.
- Man försöker främja läsandet hos elever med invandrarbakgrund med hjälp av boktips.
- "Känn din omgivning, känn dig mer som hemma" - kännedom om historia och närmiljö hjälper att förstå också Kyrkslätt och Finland idag och underlättar således integrationen.
- "Konstens språk är allmänmänskligt och självuttryck med hjälp av olika konstformer främjar det psykiska välbefinnandet" - de kulturella hobbymöjligheterna som erbjuds på föreningsfältet görs bekant också för återflyttare.
- Man strävar efter att mera material om lokalhistoria finns tillgängligt på olika språk.
- I samarbete med olika aktörer gör man också dagens Kyrkslätt och hobbymöjligheterna inom kulturen kända för olika målgrupper.
- Man erbjuder arbetsprövning inom museiverksamheten och andra uppgifter inom kulturväsendet.
- den tredje sektorns deltagande i integrationsarbetet (föreningar, invandrarorganisationer, FRK, Martorna, Rotary m.fl.), utnyttjande av frivilligarbete i stödfamiljsarbetet med nya flyktinggrupper (stödfamiljer finländare och gamla invandrarfamiljer)
- i arbetet med invandrarfamiljer arbetar socialarbetaren för invandrare alltid i par med en ansvarig socialarbetare.
- samarbetsprojekt för funktionell språkutbildning i samarbete med Toimari och medborgarinstitutet
- översättning av servicematerialet som används inom mentalvårdstjänsterna till de mest använda utländska språken. I utbildningsplaneringen beaktas olika kulturella synvinklar i förhållande till basarbetet. Planering av genomförande av depressionsskola på engelska.

- erbjudande av organiserings tjänster inom undersöknings- och talterapeutisk rehabilitering för barn i rådgivnings- och skolåldern inom talterapiarbetets referensramar
- Förstärkande av papporna som kunder i rådgivningsarbetet
- Ansökningsprocessen gällande statsersättningar förtydligas.
- det bör finnas möjlighet att använda tillräckligt med tid för genomförande av munhälsovård för dem som behöver integration, vilket kan ta mer tid än för andra bl.a. på grund av tolkning.
- man bör sörja för att invandrarna erbjuds behövliga tolktjänster och tillräckligt med tid att uträtta ärenden med en tolk.